

DIGITALE KOMMUNEPLANER SLÅR IGENNEM!

Følg med i netværkets arbejde på det interaktive site, hvor også du kan stille spørgsmål og bidrage med dine erfaringer – også selvom du ikke er med i netværket: <http://digitalkp.planog.dk/>

CMS, interaktive søgemuligheder, web-GIS, fuld integration og fuldblods digital produktion. Det er bare nogle af de begreber, du bliver præsenteret for i denne artikel. Denne gang dykker vi ned i et af Planogs eksempelprojekter, for at formidle erfaringer og status fra netværket med 11 kommuner, der udvikler digitale kommuneplaner.

Mindst 53 danske kommuner vil lave en digital udgave af Kommuneplan 2009. Det fremgår af en spørgeskemaundersøgelse Planog foretog i maj 2008 blandt deltagerne i Det elektroniske netværk. Ser man lidt nærmere på besvarelserne, fremstår det klart, at de 53 kommuner opfatter 'en digital kommuneplan' meget forskelligt. En erkendelse vi også har måttet gøre os i Planogs eksempelprojekt – 'Netværk om digitale kommuneplaner'. Netværket omfatter 11 kommuner og på det første møde i december 2007 var der mere eller mindre 11 forskellige bud på, hvad en digital kommuneplan egentlig er for en størrelse. Derfor brugte vi lidt tid på at nærme os hinanden og arbejder nu ud fra tre overordnede definitioner på 'en digital kommuneplan':

- CMS (Content Management System) integreret med WEB (GIS) med de medfølgende interaktive søgemuligheder, systemer og databaser imellem. En fuldt udviklet digitaliseret kommuneplan, der omfatter alle plantyper med kort og tekster og også er produceret digitalt.
- Web-GIS i en kombi-løsning med både interaktive søgemuligheder og pdf'er. Typisk er rammedelen web-GIS og indeholder søgemuligheder, mens hovedstrukturen og forudsætningerne er uploadet som pdf'er.
- En pdf – den trykte papirudgave er det primære medie, der dog opdeles i en til flere pdf'er, der er tilgængelige på kommunens hjemmeside.

Et skøn ud fra besvarelserne er, at 20 kommuner har ambitioner om at levere en fuldblods digital kommuneplan 2009. Omkring 10

Kommuner uploader kommuneplanen som pdf, og de resterende og dermed langt de fleste kommer i mål med kombi-løsningen.

Udfordringerne og uvishederne i arbejdet med digitale kommuneplaner taget i betragtning, så er det et imponerende ambitionsniveau. Omvendt kan man også argumentere, at der er lang vej endnu, hvis man tager afsæt i, at en digital kommuneplan først er ægte digital, når der er tale om en digital produktion af indhold samt fuld integration til fx opdatering fra centrale registre og automatisk hentning af data fra andres og egne systemer. Noget helt andet er, at vi ikke kan undlade at stille spørgsmålstegn ved, om man i 2008 kan sige, at en pdf på nettet er en digital kommuneplan?

Til ære for hvem

"Vores politikere vil ha' det" er et velkendt svar på spørgsmålet om, hvorfor en planafdeling giver sig i kast med en digital Kommuneplan 2009. Og selvom embedsmænd generelt gerne står på hovedet for at indfri de politiske forventninger, så er politikere langt fra de eneste brugere af en digital kommuneplan. Det fremgår også tydeligt af besvarelserne fra Det elektroniske netværk. Gennemsnitligt fremhæves fire typer af brugere af kommuneplanen:

- Borgerne
- Politikerne
- 'Professionelle' (ejendomsmæglere, bygherrer, entreprenører mv.)
- Interne kollegaer i kommunen/administrationen.

"Netværk om digitale kommuneplaner" mødtes i februar 2008 og arbejdede med målgrupper til digitale kommuneplaner. Forskellige øvelser blev præsenteret, fx hvordan man udpeger sine målgrupper Eller hvordan man kan prioritere i flere målgrupper eller hvordan man får viden om sine målgrupper, fx ved at lave fiktive arketyper, også kaldet 'personae'.

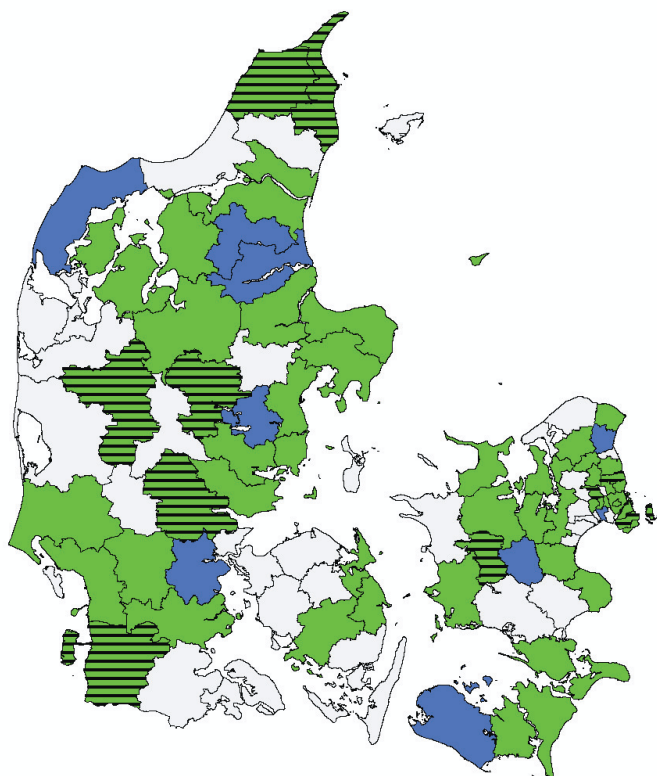
Borgere (frontend):

Kommunen (backend)

PLAN09 siderne

Plan09 stillede i maj 2008 Det elektroniske netværk en række spørgsmål om deres arbejde med digitale kommuneplaner. Se flere svar på: <http://www.plan09.dk/Netvaerk/Elektronisk/>

En kommuneplan bør være interessant læsning for alle fire brugertyper, men de klikker ofte ind på hjemmesiden for at søge efter forskellige oplysninger. Politikerne vil gerne danne sig et overblik over et tema eller måske et specifikt område. Det vil entreprenøren også, men han leder også efter oplysninger om, om han må bygge en butik på den grund, han overvejer at købe. Borgeren søger svar på, hvor han må bygge sin carport, mens en kollega fra forvaltningen har brug for overblik over gældende regler for et bestemt område.

Kunsten er altså at designe en hjemmeside, der kan indfri de forskellige brugeres forventninger til at finde det materiale de har brug for. Den almindelige netbrugers tålmodighed er kort. Det handler om at guide brugeren ind til det stof han har brug for vha. færrest mulige klik. Og det handler om at gøre det uden at tale ned til den erfarne developer eller at tale hen over hovedet på en helt almindelig borger, der let fortaber sig i ukendte begreber som 'rammer og retningslinjer' eller 'detailhandel' og 'hovedstruktur'. Derfor er det tankevækkende, at kun to kommuner ud af de 68 som svarede gennem Det elektroniske netværk nævner, at de har prioriteret i målgrupperne. De øvrige kommuner nævner nogle eller alle fire typer af brugere til deres digitale kommuneplan.

Vi ved, at kommunerne er optaget af at vælge teknisk platform og af at producere indhold til kommuneplanen. Men vi håber at de kommende måneder også vil byde på udvikling af forskellige portalindgange målrettet til de forskellige brugertyper... Skulle du være interesseret i mere viden om målrettet design af hjemme-

sider, så klik dig videre til eksempelprojektets arbejde med dette emne på www.plan09.dk/digitaltkp, hvor du finder et direkte link til materialet.

Status fra eksempelprojektet

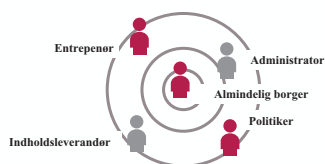
Netværket med de 11 kommuner forsøger at knække nødden med at få udarbejdet en datamodel for retningslinjerne, som overholder udmeldingerne fra By- og Landskabsstyrelsen. Men netværket eksperimenterer også med formidlingen af retningslinjerne i forhold til resten af kommuneplanens indhold. Fx kunne et scenarie være at lade retningslinjerne smelte sammen med hovedstrukturen, hvilket er til fordel for brugeren. Netværket regner med at have skitseret en prototype for retningslinjerne, og ikke mindst formidlingen af dem, inden sommerferien.

Brug naboens dybe tallerken

At dømme ud fra de henvendelser vi får i Plan09-sekretariatet og besvarelserne fra Det elektroniske netværk, er det for mange kommuner en stor opgave at udvikle en digital kommuneplan samtidig med, at indholdet skal produceres. Opfind ikke altid den dybe tallerken selv, men udnyt netværkets erfaringer og arbejde! Sæt også et kryds i kalenderen torsdag den 28. august 2008. Den dag inviterer Plan09 til en workshop om de aktuelle udfordringer i arbejdet med digitale kommuneplaner. Mere information følger senere.

Af *Svend Erik Rolandsen & Christina Krog, Plan09*

Prioriter målgrupper (vigtigste i midten)

- + Gør det muligt at målrette løsningsforslag
- Kan blive udtryk for politisk ønske, snarere end hvem der har det største behov

"Men jeg har lavet tallene hjemmefra. Man kender jo sine tal."

FAKTA
 Peter Lindholm: Måske er det stadig svært at blive politiker, men det er ikke desto mindre en udfordring. Det kræver en god forberedelse og en god planlægning af sin dag.

KARAKTERISTIKA
 Peter Lindholm er en af de mest kendte politikere i Danmark. Han har været medlem af Folketinget i mange år og har været medlem af flere forskellige partier.

SPØRG
 Peter Lindholm: Det er svært at være politiker, men det er også en stor udfordring. Det kræver en god forberedelse og en god planlægning af sin dag.